
DAGENS NAMN

BERTIL JONSSON - EN FACKETS CHRISTER SJÖGREN

LOs nye ordförande, Bertil Jonsson, för en anonym tillvaro. Hur är den nye ordföranden som person? Vad har han för bakgrund? Hur kan han tänkas agera i rollen som en av Sveriges mäktigaste personer? Det mediala intresset för Jonsson har varit mycket lågt. Därför är det mycket man inte vet om honom.

Inom arbetarrörelsen är Jonsson däremot inte något okänt namn. Han har tvärtom arbetat inom facket under större delen av sitt vuxna liv. Ett vanligt jobb har den 54-årige ordföranden inte haft på mer än 23 år. Det torde kvalificera honom till epitetet "facklig broiler".

Bertil Jonsson är rörelsens man ut i fingerspetsarna. Självklart bor Bertil Jonsson i en HSB-lägenhet. Favoritfärgen är rött och en av favoritsångerna är Rosen. Idag inryms den lokala fackklubben i det tidigare Jonssonska hemmet intill sågverket i Ljusdal.

Även bakgrunden är perfekt. Uppvuxen i folkrörelsemiljö var Jonsson inte gammal, när han för första gången följde med sin far på första maj-demon-

stration. Vid 14 års ålder slutade han skolan för att börja vid sågverket. Det var ett självklart val då både far och farfar arbetade där. Eftersom såväl pappan som farfadern var aktiva i den lokala klubben föll det sig naturligt att sonen Bertil engagerade sig i fackliga frågor. Sitt första fackliga uppdrag fick Jonsson när han var strax över tjugo. 1971 tog hans karriär ordentlig fart då han lämnade Ljusdal för att bli ombudsman på Träindustriarbetarförbundet. Sju år senare valdes han under dramatiska former till ordförande för Trä, och blev därmed en av de yngsta fackförbundsordförandena inom LO.

Bertil Jonsson vann

Till ordförandeposten fanns två kandidater. Förutom Jonsson den äldre och mer erfarna Albert Nilsson, som var förbundskassör. Valberedningen hade inte kunnat enas, varför ingen huvudkandidat fördes fram. Inte heller föregicks valet av någon generaldebatt, utan man gick direkt till slutna omröstning. Bertil Jonsson vann med 169 röster mot Nilssons 124.

Det kan tyckas förvånande att Bertil Jonsson, som brukar hålla en låg profil,

---

LO BÄCKSTRÖM studerar ekonomi vid Stockholms universitet.

tog strid om ordförandeklubban. Personer som arbetat nära honom vittnar emellertid om att det inte var längtan efter makt som drev honom. Snarare kände han en skyldighet att ställa upp. Denna typ av pliktkänsla är typisk för Bertil Jonsson, vilket bekräftas av hans installationstal:

Arbetskamraterna krävde så

"Att jag kandiderade till ordförandeposten berodde på att kolleger sade till mig att ställa upp. Aktiva medlemmar har också sagt till mig att ställa upp. --- Man fick snabbt lära sig att om arbetskamraterna kräver att man skall ställa upp, så är man också tvungen att göra det."

Jonsson stannade länge hos Trä, sammanlagt 18 år. Han var så trogen att han som nyvald vice ordförande för LO gick fel. På morgonen travade Jonsson som vanligt i väg till sina gamla domäner på Trä. Han förklarar incidenten med att Träs lokaler ligger snett över Norra Bantorget.

Den nye ordföranden för LO sticker ogärna ut hakan och eftertraktar inte personlig publicitet. På frågan vilken egenskap han värdesätter högst svarar han "samarbetsförmåga". Han anser själv att hans bästa egenskaper är lugn och eftertänksamhet. Möjligen kan man säga att Jonsson inte förefaller ha några åsikter om sådant som det inte finns kongressbeslut på.

Bertil Jonssons stil skiljer sig i grunden från Stig Malms. Länstidningen i Östersund (s) menade att ordförandeskiftet innebar en markant profilmförändring, en välkommen kontrast efter LOs något

bullriga period. Marita Ulvskog, under sin tid på Dalademokraten, var mer målande i sin beskrivning av Jonsson: Mest av allt påminner nye LO-ordföranden om Christer Sjögren; snälla ögon, lågmäld (och med hygglig sångröst). Kanske är det just så här 90-talets hjältar kommer att se ut?

Bertil Jonsson sätter en ära i att hans offentliga ståndpunkter ska vara förankrade i de fackliga leden. Ta till exempel EU-frågan. Jonsson gjorde klart att han, trots att han varit aktiv medlem i Socialdemokrater för EU, kunde tänka sig att arbeta mot ett medlemskap om LO så skulle besluta.

Lojalt ställningstagande

Ett liknande exempel är frågan om Akasseersättning. Sedan socialdemokraterna aviserat att de inte tänkte återställa sänkningen av ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen förrän det ekonomiska läget så tillåter, gick Jonsson lojalt ut och förklarade att han ställde sig bakom ställningstagandet. Snart nog började emellertid telefonerna i LO-borgen gå varma. Uppretande förbundsordföranden protesterade mot vad man upplevde vara ett svek. Det dröjde inte länge förrän Jonsson på nytt gick ut och kommenterade ersättningsfrågan. Denna gång krävde han omedelbar tillbakagång till den gamla nivån. Trots den uppenbara kovändningen hävdade Jonsson att han drivit samma linje hela tiden, han hade bara blivit missförstådd.

Som regel har den officiella (s)-linjen stämt väl överens med Bertil Jonssons åsikter. I likhet med många kollegor i

partitoppen såg han under 80-talet inte någon anledning att strama åt och bryta upp från expansionsmodellen. Jonsson hade spenderbyxorna på sig. 1988 var det exempelvis hans bestämda uppfattning att både förlängd semester och en utbyggd föräldraförsäkring kunde finansieras under de närmaste åren.

Jonssons spenderbyxor

Sparsam var Bertil Jonsson inte heller när han 1990/91 satt som representant för LO i styrelsen för Första sparbanken. Under den tiden godkändes åtskilliga vilda krediter, vilket ledde till att skattebetalarna fick rycka in och rädda banken. Under verksamhetsåret 1990 var bankens kreditförluster nästan 800 miljoner kronor, 1991 var de enorma 5,7 miljarder kronor!

Ett annat exempel på dåliga affärer är A-pressens konkurs 1991. Bertil Jonsson var en av LOs representanter i styrelsen och gick så sent som vid LO-kongressen 1991 i god för att allt stod rätt till inom A-presskoncernen. Att påstå något annat var, enligt honom, att spela borgarna och deras press i händerna. När konkursen väl var ett faktum avvisade han alla uppgifter om att LO skulle ha smitit från sitt ägaransvar. Han försäkrade att de inte visste någonting om att A-pressen var konkursmässig när LO lämnade tidningens styrelse.

Inga visioner

När Bertil Jonsson som nyvald ordförande deklarerade sin uppfattning om LOs viktigaste målsättningar fanns det inte några nya visioner eller signaler till

omprövning. Alla de frågor han fann vara av stor vikt tillhör facket traditionella agenda: full sysselsättning, solidarisk lönepolitik, jämställdhet, inflytande över arbetet och nej till tvåtredjedelssamhället. Bakom de i och för sig sympatiska parolerna döljer sig centralstyrd lönebildning, fortsatt höga offentliga utgifter och facklig makt - allt i allo problemuppfattningar och lösningar som praktiserats på sjuttio- och åttioalet.

Att LO-ordföranden kommer att försöka utöva stark påverkan på den socialdemokratiska regeringen råder det inte något tvivel om. Bertil Jonsson vill ha en enad arbetarrörelse. Facklig-politisk samverkan ser han gärna mer av. Fler fackligt aktiva människor måste få förtroendeuppdrag, både på central och lokal nivå, så att LOs intressen kan tillgodoses inifrån det socialdemokratiska partiet.

Förtroendefulla samtal

I Bertil Jonsson har LO fått en ordförande som inte ser några behov av facklig förnyelse. Hans krav handlar uteslutande om bibehållna offentliga insatser och ökade utgifter; nivåerna i de sociala försäkringssystemen ska återställas och "kapitalägarna" ska klämmas åt. Så kan också vänsterpartiet, för första gången, skryta med förtroendefulla samtal med LOs ledning. Det verkar som om klockorna i LO-borgen fortsätter att gå baklänges. Och nu är det barnbidragens nivå som Bertil Jonsson och LO drar ut i strid för. Likt Vikingarnas sångare, Christer Sjögren, har Jonsson insett att populära budskap säljer.